

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Iskrajci: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi oglašaji 1 m/m x 54 m/m 1 K 50 v. Uradni razglasil in poslana ter notica isti prostor po 2 K, ženitne ponudbe in poroke pavšalno 80 K. — Pri naročitih nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—		20—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.“
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje,
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.
 Poština plačana v gotovini.

Italijanska kriza.

Trst, 13. junija.

Da, italijanska kriza! Nisem morda napisal te besede kar tako tjavendan, temveč s polno zavestjo, da odstop Nittijevega kabineta in vrnitev starega prijatelja Nemčije in protivnojnega „izdajalca“ Giolittija, ki je morda že danes sestavljen novo vlado, ali pa jo sestavi jutri ali pojutrišnjem, ne pomenja navadne kabinetske krize, ki se rešuje z enostavno preosnovno, s par šahovskimi potezami, kjer se menja samo nekoliko figur, a koncem konca vendar ostajajo na stran postavljene figure cele in prav tako tudi šahovnica sama. Vsakomur, ki je le količkaj natančneje pogledal v javno skrivnost današnjega italijanskega državnega življenja, mora biti jasno, da Italija preživlja dandanes krizo, v kateri je menjava ministrstva precej postranska stvar, krizo, ki ji sega do mozga in samega srca. Nespametno bi bilo odrekati italijanskemu narodu njegove dobre lastnosti, kolikor jih ima in med katere je treba v prvi vrsti šteti sveto potrebnost, s katero prenaša vse neštevilne preizkuse, ki jih izvajajo na njem njegovi takomimenovani voditelji, predvsem pa tisto „javno mnenje“, ki si ga znajo po svojih vsakočasnih potrebah ustvarjati ti voditelji potem časopisja; ali prav tako nespametno bi bilo pripisovati temu narodu tisto lastnost, ki je v prvi vrsti potrebna za ohranitev vsake narodne državnosti, lastnost samospoznanja. Italijanskemu narodu so tekoma zadnjih desetletij, zlasti pa tekoma vojne, njegovi državniški, njegovo časopisje, njegovi politiki, za osebnimi, strankarskimi in podobnimi koristnimi hlepečji ljudje napolnili glavo s tako obilico blestečih in zvanečih fraz o neprekosljivi veličini Italije na znotraj in zunaj, da se je narodu zvrtilo v glavi, da danes sploh ni več sposoben za resno presojo položaja, v katerem se nahaja vsled posledic svetovne vojne. Dosedanji ministrski predsednik Nitti je bil eden tistih redkih italijanskih politikov, ki se ni bal pogledati resnici v obraz in je tudi imel pogum, da je od časa do časa odkrito in jasno povedal narodu resnico, čeprav ta resnica ni bila prijetna, čeprav je morala skeleti in boleti. Če bi bil italijanski narod toliko zdrav sam v sebi, da je bil samo spoznaval resnice, ki je tako bridko odzvanjala iz Nittijeve besednih in stvarnih opominov, temveč bi bil tudi resno vpoštevati te opomine, bi bil morda danes odhajal Nitti z zavestjo, da je njegova vlad-

na kriza le prehod k boljšemu, dočim pa padec Nittijevega kabineta pomenja ob današnjem stanju stvari v Italiji zopet le še poglabitev, poostreje že zdavnaj obstoječe, neutililne italijanske državne krize.

Neposredni povod padca Nittijevega kabineta je sicer navidezno malenkosten: socijalno - demokratska stranka se je kar najodločneje uprla vladnemu odloku o podražitvi kruha. Ali če se pomisli, da je Italija država, ki more ali ne more komaj tretjino svojega prebivalstva preživljati s svojimi lastnimi zalogami, da je Italija država, ki za svojo industrijo nima niti najpotrebnejših sirovin, ki nima ne lesa ne premoga, da je Italija med vsemi državami tista, kjer je brezposelnost največja; potem je pač lahko umljivo, da je tičalo za podražitvijo kruha še vse kaj drugega, dasiravno tudi krušno vprašanje samo pomenja za Italijo milijarde. Da se je ohranila današnja cena kruha, je morala država iz svojih sredstev doslej prispevati letnih osem milijard, če bi pa ob sedaj znatno zvišanih cenah žita tudi še nadalje hotela ohraniti dosedanje cene kruha, bi morala prispevati država 14 do 15 milijard. Stvar torej tudi sama po sebi ni malenkostna, in še tem manj, če se vpraša, odkod naj država, ki mora, poleg vsega drugega, zaradi neresenih mednarodnih vprašanj tudi še vzdrževati pod orožjem nerazmerno veliko število vojaštva, vendar vzame vsa ta sredstva, kako naj se zadoljuje še dalje, ko itak že leži na njej breme do 120 milijard dolga. O neprestanih stavkah, ki zavirajo proizvodnjo in promet po celih pokrajinah, o uporih kolonov, železničarstva, mornarstva in celo vojaštva samega pač ni treba govoriti posebej, saj so dogodki znani iz dnevnih poročil italijanskega časopisja samega.

Tak je notranji položaj Italije, zunanji pa tudi ni nič boljši. Jadransko vprašanje, ki vzdržuje v neprestanem razburjenju duhove, je nereseno in ostane, kakor vse kaže, tako tudi za vsaj sedaj še nedogleden čas; v Albaniji se je italijanski protektorat skrčil že na samo Valono, ki pa morda danes tudi že ni več v italijanskih rokah, ko so italijanski listi poročali že pred par dnevi, da je položaj tam doli nevzdržljiv; v Mali Aziji se obetajo Italijanom enaki uspehi kot v Albaniji in Libiji je tudi še slej ko prej le mesnica za italijanske bataljone. Povsod le ogromne žrtve, nikjer pa dejanskega uspeha.

takega uspeha, da bi miru in kruha, željni narod imel kakih koristi od njega. Kriza, splošna, vesoljna državna kriza!

Italijanska, da rečem tako, državna duševnost je za nas hladneje računajoče severnjake pač precej nedoumljiva. Nitti ni bil sicer eden največjih italijanskih državnikov, ali vendar mož, ki je še dosti spretno vozil skozi vse te neštene nevarnosti ter bi bil najbrž tudi prišel do vsaj kolikortoliko zadovoljivega konca. Toda ne! Zavrelo je, in preden je mogel razgrniti pred parlamentom svoj novi, tretji, seveda le nekoliko po najnovejših potrebah preurejeni načrt za rešitev državne krize, je moral oditi, da pride danes za njim, kot edini možgati rešitelj domovine nekdo, ki so ga še včeraj vseprek proklamirali kot največjega škodljivca narodove in državne blaginje, kot pravčatega veleizdajalca, Giolitti. Tak političen saltomortale je mogoče pač edino le v Italiji, kjer je „javno mnenje“ cenejšo od rožičev in limon in prevrtljivejšo od aprilnega vremena.

Danes morda vlada še ni sestavljena, ali jasno je, da ima Giolitti za seboj poleg svojih starih političnih prijateljev predvsem ljudsko stranko s posl. Medo na čelu, potem reformistiške socialiste z Bonomiem, liberalne demokrate s Fero ter radikale. Oficijski socijalni demokratje mu obetajo najstrožjo opozicijo, stranka obnove pa se sicer ni izjavila zanj, a prehude opozicije mu pa najbrž tudi ne bo delala. Vsekar je torej pričakovati nove vlade v najkrajšem času in ž njo seveda tudi novega programa. Kakšen bo ta program še ni prav jasno, vendar pa se zahtuje, da namerava Giolitti svojo zunanjo politiko graditi na temelj londonskega dogovora, notranjo krizo pa rešiti s temeljitimi socijalnimi in finančnimi reformami. Za ljudsko stranko ima Giolitti pripravljeno svobodno pouka. Natančnejši program bo seveda razviden šele iz vladne izjave v parlamentu.

Tako bo torej rešena za sedaj italijanska vladna kriza; ali pa bo ž njo rešena tudi državna kriza, je seveda drugo vprašanje, na katero odgovarja italijansko časopisje s trditvijo, da pribavi Giolitti državi eno leto miru, vsakdo drugi, ki mu ni do lepo donečih fraz, temveč do resnice, pa bo le zmignil z rameni, češ: rak, ki razjeda državni stroj Italije, se pač ne ozdravi z grenčičnim obližem, temveč edino le s korenito operacijo, če ni že prepozno. —k.

Minister Stojanović o našem položaju.

LDU, Pariz, 12. junija. Finančni minister Kosta Stojanović je imel z zastopnikom lista „Information“ intervju, kjer je delal med drugim: Valutno vrašanje v Jugoslaviji se je definitivno začelo reševati s tem, da so se ieli imati iz prometa bankovci Avstro - Ogrske banke. Zavalit se imamo izborni letini, ter velikemu številu pitanih prašičev in drugih važnih produktov (žito, koruza itd.), ki ga moremo staviti na razpolago inozemstvu, da se je opomocel naš dinar na svetovnem trgu. Uverjeni smo, da bodo pri nas cene kmalu začele padati. Ako vpoštevamo deistvo, da naša država ni tako trpela pod preplavljanjem s papirnati denarjem kakor druge dežele, potem je jasno, da ima naš dinar vse pogoje za zdravo valuto. Gledati pa je treba tudi na to, da se ne prepreči izvoz, kar se je dosedaj dogodilo v preveliki meri. Paziti moramo na to, da izvoza ne paraliziramo s preostriimi odredbami, kakor n. pr. z monopoliziranjem izvoza. Izvozna carina nudi zadostno jamstvo za nadzorovanje izvoza in za izboljšanje kurnine. Za prehrano doma imamo živil dovolj. Svobodna konkurenca v zahtevi in ponudbi bo urejevala ceno. Iz vsega tega sledi, da bo na svetovnem trgu dinar eden naidražjih denarjev. To bo vplivalo na padanje cen, ker so nenaravne in ne morejo ostati na dosedani višini. V prvi vrsti se to nanaša na cene živil in drugih živilišnih potrebščin. Napram temu deistvu se bodo razblinila vsa stremiljena trgovcev, vzdrževati cene blaga na dosedani višini. Vsled padanja cen živilom se bodo uredile tudi cene drugemu blagu. Dosedanji režim nenadzorovanega uvoza v državo s kronsko dinarsko valuto je olajševal borzno špekulacijo, zlasti, ker so se vse cene blaga iz inozemstva morale plačevati v tako-

zvani zdravi valuti, kar je imelo za posledico podraženje uvoženih predmetov. Prenovod uvoza bo imelo za posledico ozdravljenje dinarske valute, ako bo država gledala na to, da se uvažajo le dajpotrebnejši predmeti. Tako se bodo cene doma paralizirale z dviganjem dinarja, kakor se to že sedaj opaža. Z uvozom vrednost dinarja nikakor ne bo ožrogjena, ker je povpraševanje po izvozu dvakrat do trikrat večje kot potreba po uvozu. Vrednost poljedelskih pridelkov, posušenega sadja, mesa, obdelanega lesa, in drugih proizvodov, ki se morejo izvažati, se ceni na podlagi današnjih cen na štiri milijarde. Vrednost blaga, ki se mora uvoziti iz inozemstva, pa se ceni na približno eno milijardo. Oblasti v Sloveniji in na Hrvaškem, kjer vojna ni porušila ali uničila domače industrije, niso v stanju, zadovoljiti povpraševanja po industrijskih proizvodih. Obžalovati je, da smo v pogledu dvigovanja naše domače industrije zaostali za eno leto. Industrija je vsled domanikljivih prometnih sredstev in vsled nezadostnih sirovin zaspala za nekaj mesecev. To je eden glavnih vzrokov, in čutimo ga še sedaj, ko naše gospodarsko življenje in naše cene še niso urejene. Vsled ozdravljenja naše valute se bo posle carina plačevala tudi v dinarjih. Na ta način bo mogoče državo dovesti do normalnega gospodarskega in finančnega življenja. Na tej podlagi pripravim novi proračun, ki ga bom predložil narodnemu predstavništvu. S tem proračunom se bo dalo doseči ravnotežje med izdatki in dohodki. Uvedel bom nove davke, ki jih bo država lahko plačevala. Proračun preteklega leta je bil brez stvarnih dohodkov in vsled tega je dovedel državo v težaven položaj. Novi proračun bo končno prenehal z dosedanjim prakso.

Telefonska in brzojavna poročila.

ČEHOSLOVAŠKA IN JUGOSLAVIJA.

LDU Beograd, 13. junija. Ministrski svet je sklenil, da se dovoli čehoslovaški republiki izvoz 1000 volov iz naše države. Kot rekompenzacijo dobi naša država 7 vagonov sladkorja. Čehoslovaška vlada je prosila za izvoz z utemeljenjem, da mora prehraniti konec meseca množico gostov, ki pridejo v Prago na vsesokolski zlet.

POLJSKI NEUSPEH. — KIJEV ZOPET V BOLJEŠEVIŠKIH ROKAH.

LDU Moskva, 14. junija. (Brezlično). Frontno poročilo. Naše čete so zavzele mesto Kiev. Umikajoči se

sovražnik je imel velike izgube. Pred izpraznitvijo mesta so razrušili vodovod, električno centralo in železniško postajo. Nekateri polki sovražnika so imeli v boju za Kiev zelo močne izgube. Osvojili smo 6 topov in več stornih pušk.

LDU Varšava, 14. (Brezlično). Poročilo poljskega generalnega štaba od 11. t. m. Ob Berezini je splošni položaj neizpremenjen. V Polesju so pričele čete generala Sikorskega s protiofenzivo. Na ukrajinski fronti smo podvzeli novo grupacijo naših čet.

LDU Moskva, 14. junija. (Brezlično). Ob priliki zavzetja Kieva se

Fran Govekar:

Soltanje.

(Dalje.)

»Žal, nisem, gospica... ampak njegov najvdačnejši častnik in tudi prijatelj!«
 »Ah, škoda, škoda! Pa kdaj pride še on?«
 »Ne bo ga v Idrijo, gospica... mudi se mu preveč na Dunaj.«

Vstopila sta roko v roki v jedilni salon. Ženi sta vzkliznili od začudenja, kapiten Borussie, ki je kramljal z ravnateljico, pa je zakopnel:

»Oh, komandant, kje ste našli to zlato-lasko?«

»Moja hči, gospod kapiten!« je dejala Krausova s ponosom.

»Prepuščaj vam jo, gospod kapiten, da ji poveste, kod hodi in kje je danes general Buonaparte,« je rekel Morain in odvedel Viktorino k stolu, poleg katerega je stal Borussie, mlad, visok, lep mladenič. »Živo se zanima zanj.«

»Prav rad vam povem vse, kar vem, gospica,« je dejal kapiten, resnično ga bo veselilo, ko zve, da se zanimajo zanj tako mlade in lepe deklice celo v tem gorskem zakotju.«

Gospodje so sedli za mizo, gospe sta hiteli v jedilno shrambo in klet, Borussie in Viktorina pa sta govorila o Napoleonu Buona-

partu. Deklica je čula in slišala o njem vsak dan toliko strašnega, velikega in nerazumljivo mogočnega! Nov Tezej ali Herakles, nov Hanibal ali Aleksander Veliki, nov Cezar, Ahiles ali Siegfried se ji je zdel v njeni domišljiji, solnični junak, brez strahu, krut kot zver in obenem plemenit kot angel, krasen, velik in silen, da ga mora človek spoštovati, ljubiti in se ga bati s hrepenečo dušo in trepetajočim srcem. Kakor stare grške, rimske in nemške pravljice in pripovedke je poslušala Viktorina kapitlenovo pripovedovanje o Buonapartu ter pozabila vse okoli sebe.

In ko je družba začela večerjati, je slo-nela Viktorina brez besed na svojem stolu in mislila na svojega solničnega junaka...

Naenkrat so gospodje vstali. Morain se je zahvalil gospici z najgorkjšimi besedami in najljubeznivejšim smehljajem ter dejal Gerstorfu:

»Samo še pol ure vas moram truditi, gospod ravnatelj: prevzeti moram vse erarske blaginje.«

Gerstorf in Kraus sta pobledele, a Morain je naglo dostavil:

»Nesimpatično delo, toda — taka je pač vojna.«

In odšli so v pisarno.

Po mesta pa so med tem že drugi častniki vizitirali rudnik in skladišča ter nato započeli vsa vrata z republikanskim grbom.

Polnih 12.785 zabojev in 50 svinčenih čebrov živega srebra so zaplenili, vrhu tega pa še par tisoč čebrov in vreč sirovega in zmletega cinobra. Kmalu sta se rudniško gledališče in šola izpremenila v vojašnici, po hišah pa so našli ležišča podčastniki in ordonance. Po vseh cestah in potih so migljale medle luči jamščaric, in celo v rižah in za Sv. Antonom ob Kobalovih planinah so spremljali rudarji k počitku svoje nepričakovane goste. In po vseh kuhinjah so idrijske gospodinjke kuhale Francozom, lačnim, trudnim, a vzlic temu prijaznim, veselim in dovornim.

Tako presenečenje! Človeku se zdi, da sanja.

»Mislili smo, da nam Francozi z naskokom na Idrijo napolnijo kostnico s celo vrsto prestreljenih in zadavljenih meščanov in meščank!« je dejala gospa Roza, ki je legla poleg moza iznova v široko pernat posteljo.

»Pa so vam napolnili ušesa z najsladkejšimi pokloni in vam lizali roke!« je dostavil Kraus in oba zakonca sta se zasmejala. »Prav elegantno so nas obrali za nekaj milijonov. Paziti treba, da nam na isti način ne ugrabijo še src naših žen!«

»Ne, to se ne zgodi nikdar, moj dragec!« je šepetala Roza, potiskala pod odejo soprogovo roko in jo stiskala. »Nikdar! Nikdar!«

V sosednji sobi pa je bila ležala Viktorina in zrla z odprtimi očmi v terno.

»Lep, prijazen je kapiten Borussie... Ampak Napoleon Buonaparte je gotovo še lepši, še prijaznejši...«

Zaspala je in gledala v sanjah junaka, krasnega, mladega, silnega.

XIII.

Brez klobuka, cedeč se od blata in snega, z znojnim obrazom, tresoč se na vsem telesu, sopihajoč in bled je pritekel stari postojnski poštni voznik ter se omahujoč brez glasu zgrudil v veži pošne hiše na klop.

»Za božjo voljo, kaj pa je? Kakšen pa si! Ali so te razbojniki napadli? Ali so se ti konji splašali? Ali se ti je voz zvrnil?« je izpraševal poštar Henrik pl. Hueber svojega starega postojnskega. Ta pa je le odskimal in sople ter se od-dihaval, drgetaje po vsem životu, ne da bi mogočel izpregovoriti le besedico.

»Križana nebesa, govori vendar, nesreč-než!« je kričal poštar, že sam ves prestrašen in zbezan. »Kje pa si pustil voz? Kje je ostala naša pošta?«

Voznik je zamahnil z roko: »Vse je izgubljeno!«

Tedaj je stopil v vežo postojnski župnik, Jožef Leopold Wenig. Pravkar je bil odšel mašo v cerkvi sv. Stefana in kakor vsako jutro je prišel na pošto, vpraševati za dopise in za zvečevati najnovejše novice.

je vršilo v Moskvi ljudsko zbrovanje, na katerem se je sklenilo, zastaviti vse moči za boj proti Poljski.

LDU, Berlin, 14. junija. (DKU). Londonski listi javljajo: Po »Observeru« so Poljaki v petek izpraznili Kiev, seve potem, ko jim je boljše-viška konjenica nekaj kilometrov za Kievom prekinila zvezo.

LDU Varšava, 14. junija. (Dun. K. U.) Po poljskem armadnem poročilu z dne 12. junija, so Poljaki v Ukrajini po zapovednem umiku čet na novo obrambno črto, razdeljali most čez Dnjepr in izpraznili Kijev. Sovražnik je napadel zadnje straže Poljakov, ki so ga pa zavrnile.

PROTIREVOLUCIJA V MOSKVI?
Berolin, 14. junija. Poročila iz Londona in Pariza zatrjujejo, da je izbruhnila v Moskvi protirevolucija. Zastopnik ruske sovjetske vlade v Berlinu izjavlja, da mu o tem ni ničesar znanega in da so te vesti najbrže lansirali v svet Poljaki. Še predvčeršnjim je prejel berlinski zastopnik radiotelegrafična poročila iz Moskve, iz katerih je razvidno, da ni govora o kakšni protirevoluciji.

FRANCOSKO POSOJILO NEMČIJI.

Pariz, 14. junija. Posojilo, ki ga bi dala Francija Nemčiji, bi znašalo 5 milijard frankov v zlatu, moglo pa bi se povišati do največ 15 milijard frankov. Med pogoji, na katere bi bilo to posojilo vezano, je tudi pogoj, da bi prevzele vso finančno in davčno upravo v Nemčiji v lastno oskrbo v Nemčiji se mučijo mednarodne komisije. — Nemški listi pristavljajo temu poročilu, da je sprejem tega pogoja za Nemčijo popolnoma izključen, ker bi na ta način prišla Nemčija za vso bodočnost v popolno gospodarsko odvisnost od zaveznikov.

NOVE VOLITVE V AVSTRIJI.
Dunaj, 14. junija. Danes zvečer je imel glavni odsek narodne skup-

ščine pod predsedstvom predsednika Seitzja sejo, na kateri so izrazili posamezni voditelji strank mnenje, da je mogoče napraviti konec neznošnim in nevdržljivim razmeram med strankami v parlamentu samo s tem, da se čim prej razpišejo nove volitve. Z ozirom na to, da sedanja ustava ne predvideva še slučaj razpusta zbornice in razpis novih volitev, je bil sprejet predlog poslanca Bauerja, s katerim se nalaga državnemu kanclerju nalogo, da v najkrajšem času izdelata tozadnevne zakonske predloge. Ko bodo ti predlogi uzakonjeni, naj se parlament takoj razpusti in razpišejo volitve. Seje narodne skupščine se glasom sporazuma med strankami nadaljujejo in se morajo rešiti nujni državni posli. Med te se šteje rešitev budgetnega provizorija, uveljavljanje zakona o oddaji premoženja, razni finančni predlogi in končno spopolnitev ustave. — Razprave o vseh teh vprašanjih in o rešitvi sedanje krize se bodo v odseku nadaljevale.

KRIZA V NEMČIJI.

Berolin, 14. junija. Državni predsednik je povelil sestavo novega kabineta vodji centruma Trimbornu. Kakor se zatrjuje, bo skušal Trimborn na podlagi gospodarskega programa doseči sporazum med strankami in sestavo novega kabineta.

KAREL HABSBUŽAN DEMANTUJE.

LDU Bern, 13. junija. (Dun. kor. ur.) Vest, ki je došla švicarski brzojavni agenciji od tajništva bivšega cesarja Karla ugotavlja, da poročila dunajskih listov, po katerih je bivši cesar Karl zaprosil zavezniške vlade, da bi se smel vrniti na Madžarsko, kjer bi živel kot zasebnik, ker v Švici radi pomanjkanja denarnih sredstev ne more več ostati, niso resnične.

— * —

Politične vesti.

— Pogajanja za rekonstrukcijo pokrajinskih vlad. Beograd, 14. junija. Pri pogajanjih za rekonstrukcijo pokrajinskih vlad doslej še ni prišlo do sporazuma. Pogajanja se nadaljujejo v torek.

— Za pasivno volilno pravico ljudskih učiteljev. Beograd, 14. junija. Na današnji seji demokratskega kluba se je sklenilo zahtevati pasivno volilno pravico tudi za ljudskošolske učitelje, kakor se je dovolila profesorjem.

— Uradniško vprašanje. Beograd, 14. junija. Včerajšnja seja ministrskega sveta se je po večini bavila v ureditvi uradniškega vprašanja.

— **Dr. Paleček o »kanceljarskemu«**. Beograd, 14. junija. Bivši hrvatski ban dr. Paleček je na včerajšnji seji narodnega predstavništva poudarjal stališče demokratske zajednice napram takozvanemu »kanceljarskemu« ter izjavil: Zakon za obrambo volilne čistote je po mojem mnenju sicer dovolj strog, a da se zajamči popolna svoboda volitev, stoji demokratska zajednica na stališču, da je treba zakon vsekakor poostrižiti. Z ozirom na to, da je vrednost denarja v Srbiji znatno padla in ker so pri zadnjih občinskih volitvah pokazali razni nedostaki, je nujna potreba, da se ukrene vse, da se vsaka zloraba prepreči. V tem ozirom stoji demokratska zajednica na stališču, da je treba vse take kaznovati kar najstrožje in da ne zadotuje samo predpisana zaporna kazen, marveč da bi se morali oni svedci, sodniki in drugi državni uradniki, ki zlorabljajo svoje uradno svojstvo v strankarsko agitacijo, odpuštili iz službe ali suspendirati. Proti tej popolnoma upravičeni zahtevi se je dvignil z gotove strani vihar ogorčenja. Nekatera glasila so poudarjala, da so z uvedbo tega paragrafa ogroženi interesi katoliške cerkve. Zakaj poudarjajo ravno to, mi sicer ni znano, sumim pa, da je prav tem krogom za to, da se strankarska agitacija vrši po duhovništvu. Čujejo se glasovi, da je ta paragraf naperjen proti katoliški cerkvi. O kakih takih nameri ne more biti govora, ker niti demokratska, niti druga stranka ni nastopala doslej proti katerikoli veri, na vsak način pa je nujno potrebno, da se v državi, kjer je po več ver, v interesu naroda samega in dobrih odnosov med versko toleranca in dovolj več verske svobode. V interesu ustavnosti države je, da se dovoli narodom, da tako v javnem, kakor tudi privatnem življenju popolnoma svobodno, brez kakake prisilne pritiska s katerekoli strani, izrazi svojo prosto voljo pri volitvah. — Govor dr. Palečka je bil v zbornici sprejet z burnim odobravanjem.

— **Stavka železniških delavcev v Zagrebu.** Zagreb, 14. junija. V soboto je izbruhnila v Zagrebu delna stavka v železniških delavcih, ker je bilo odpuščenih iz službe 6 ključavničarjev in en mizar. Ko so to izvedeli ostali delavci v železniških delavcih, so prenehali z delom in izjavili, da ne gredo preje na delo, predno se ne sprejmejo zopet onih 7 odpuščenih v službo. Do sedaj stavka še 600 delavcev, pričakujejo pa je, da stop v stavko še nadaljnjih 900 delavcev.

— **Hrvatska vlada in Radićev proces.** Zagreb, 14. junija. Vlada dr. Laginje je izdala komunikacijo, v katerem se zagovarja, da nima nikakih stikov z Radićevim procesom in da ona tudi ni zakrivila minulo leto, da se je Radić izpuštil iz zaporov. Današnja »Riječ SHS« konstatira, da je sestavljen obtožbo državni uradnik, ki je neposredno podrejen sedanji hrvatski vladi in da bi bila za vsak prestop ali vsako napako, ki bi se zakrivila potom obtožbe, odgovorna vlada.

— **Zanimiva sodba o Srbih.** Bivši avstro-ogrski general Alfred Krauss je izdal v Monakovem v Lehmanovi založbi knjigo »Vzroki našega poraza«. V tej knjigi je izrekel Krauss o Srbih in srbski armadi tole sodbo: »Srbe sem smatral in jih še smatram za naše, v vojaškem oziru najmočnejše nasprotnike. Skromni, pretrani, zviti, izredno okretni, dobro oboroženi, s strelivom bogato preskrbljeni, pod izbornim vodstvom, oduševljeni za borbo v sled prekipajoče mrznje in navdušenosti, so dajali našim četam več opravka kakor Rusi, Romuni in Italijani.« General Krauss živi sedaj na Dunaju. Ob izbruhu vojne je bil poveljnik takozvane kombinirane kora na srbskem bojišču in je operiral proti srbski timoški diviziji. Imel je torej priliko temeljito spoznati Srbe in srbsko armado. Zato je njegova sodba o srbski armadi gotovo merodajna.

— **Italijanska vlada neprestano krši mednarodno pravo v zasedenem ozemlju.** Deželnosodni svetnik in predstojnik okrajne sodnice v Voloskem, Janko Guzelj, je bil 31. maja t. l. po brzojavnem ukazu »Osrednjega urada za nove province« v Rimu kraikim potom odpuščen iz službe, ne da bi se mu bilo tudi samo navedli vzroki tega ukrepa, kaj šele, da bi se bila proti njemu izvršila kakšna preiskava. S tem je italijanska vlada ne samo storila krivico sodniku Guzelju samemu, ki ga je po več kot tridesetletnem službovanju brez pokojnine postavila na cesto, marveč je kruto žalila ves sodniški stan s tem, da je kršila njegovo nedotakljivost in tako izpodkopala vse zaupanje v neodvisnost sodnikov, italijanska vlada pa je s tem korakom obenem tudi kruto žalila vse svoje zavezničke, ki jamčijo na podlagi pogodbe glede premirja z dne 3. novembra 1918 vse skupaj, da se bo postopalo v teh pokrajinah striktno po določbah mednarodnega prava, ki izrecno izključuje taka nasilja, kakršna se je izvršilo nad svetnikom Guzeljem.

— **Angleško časopisje o Giolittiju.** »Daily Telegraph« piše med drugim: Nekateri italijanski politiki se vznemljajo za vlado Giolittija, ker upajo, da bo dosegel Giolitti s pomočjo Nemčije več nego je bilo do sedaj zagotovljeno. Toda mi hočemo upati, da Giolitti vkljub svoji germanofilski politiki ne bo hotel prevzeti odgovornosti za tako dvolično politiko. Za Anglijo in Francijo ne bi bila prevelika žrtv, če prisnata Italiji nekaj več nego je ona odskočni na, ki jo bo mogoče dobiti od Nemčije. To priznanje bi pomenilo mnogo za Italijo in bi doprineslo k ureditvi notranjega položaja kakor tudi k bolj priščnemu sodelovanju pri izvedbi mirovne pogodbe. Isto zaključuje »Daily

News« Gotovo je, da je položaj v Italiji tak, da se dežela ne bo mogla opomoči z delom enega samega statista, pa naj bo ta še tako bogat na izkušnjah in delavni. Tudi »Daily Chronicle« pravi, da je povratek Giolittija nova faza v mednarodni politiki in tudi, da so sedanji dogodki v Italiji plod zdržanja zavezničkov napram Italiji.

— **Italijanski klerikalci za izvedbo londonskega pakta.** Split, 14. junija. »Novo Dobro« poroča, da so se predsednik sabora dr. Ivčević, poslanec Machiedo, kanonik Čuka in odvetnik Desnica razgovarjali v Zadru s italijanskim klerikalnim poslancom Vassallom o jadranskem vprašanju. Naši ljudje so dobili med razgovorom utla, da bo težko prišlo do sporazuma med Jugoslavijo in Italijo, ker so iz pogovora z Vassallom razumeli, da se tudi katoliška stranka, ki ima zveze z Vatikanom, čvrsto drži londonskega pakta.

— **D'Annunzijevo častnik o ameriških interesih na Reki.** Načelnik kabineta reškega poveljstva, Alceste de Ambris je imel razgovor z urednikom »Giornale d'Italia«, kateremu je rekel o gospodarskem pomenu Reke med drugimi: Vsi načrti zastopnikov Amerike, Anglije in Francije so nesprejemljivi, zlasti pa izročitev pristanišča in reške železnice Zvezi narodov. Reka je glavna točka za severo-vzhodno Evropo, izhod neizmerno ozemlja, ki obsega Gdansk, Petrograd, Moskvo, Kiev, Odso in Carigrad. Anglija ima že Gdansk in Carigrad, torej absolutno kontrolo v Črnem morju. Amerika pa hoče imeti Reko in z njo trgovsko kontrolo na Avstriji. Umesna reška državnica se je izmislila samo za to, da se urešni ameriški načrt. De Ambris primerja načrt reške vmesne državnice z načrtom, s katerim je hotela Amerika leta 1903. odtrgati od Kolumbijskega kanala. Toda Reka ne bo popustila, saj je tam D'Annunzio!

— **Dalmatinski Italijani proti Sokolu.** »Piccolo« je poročal, da so Hrvatje v Trogiru prisilili kapitana nekega italijanskega parnika, da je moral sneti italijansko zastavo, nakar je ameriška komisija dala Italijanom popolno zadoščenje. V resnici pa je bilo malo drugače. Nekdo je potom italijanski oblasti obtožil trogirске meščane, da so pred par dnevi metali kamne na neko italijansko jadernico, ki je vsled tega morala odstraniti italijansko zastavo. V Trogir je prišla ameriška komisija, kateri so izjavili vsi italijani, mornarji in tudi kapitan, Sicilijane, da je obtožba popolnoma izmišljena. Ital. so hoteli uprizoriti »trogirski incident« samo zato, da se prepove sokolski zlet, ki se je vršil naslednji dan.

— **Koliko je stala zadnja francoska stavka?** Francoski listi so vpraševali, koliko sploh stanejo stavke in posebej, koliko je stala zadnja stavka na Francoskem. V ministrstvu so povedali poročevalcem, da je ustavitve prometa na državnih železnihah med 1. in 24. majem zmanjšalo prejemke za 22 milijonov. Ali s tem še približno ni označena škoda na blagu, puščenem brez nadzorstva po postajnih skladiščih, in škoda odpošiljateljev. Stavke v premoškopih se je udeležilo 120.000 rudarjev; gre za izgubo najmanj 40 milijonov frankov. Škoda, ki jo je pretrpela vsa dežela, se izraža v odpadlem pridelku premoga 782.000 ton, treba je bilo večje uvoza iz Anglije, kar pri današnjih kurjih pomeni, da je šlo v tužno 280 milijonov frankov. To so samo gospodarske škode, druge še niso dognane. Toda iz teh se že razvidi, kako drago je za deželo delovanje političnih revolucionarjev in lahko si predstavljamo, da tudi delavstvo neizmerno trpi ob vedni gonji na stankanje. Francoska vlada postopa energično proti stavkojočim in ko je te dni generalni tajnik rudarskih organizacij Mailly hotel posredovati pri ministru predsedniku glede razsodbe napram rudarjem v Bethune, je ministrski predsednik odklonil vsako intervencijo, poudarjaje, da škoda, ki jo trpi nekaj delavcev, ni prav nič proti ogromni škodi, ki jo je stavka zadala vsemu francoskemu narodu. Za agitatorje generalne stavke ne pozna francoska vlada nobenega pardona.

— **Francija ne trpi uradniških sindikatov.** Francoska vlada je naznanila državnim nameščencem, da predložijo načrt zakona, ki jim dovoli snovati zveze, ali te zveze se ne smejo priključiti k skupinam, ki imajo za člane ljudi, ki bi zanašali hujkanje med uradništvo. Vlada ne trpi zvez svojih nameščencev v sindikatski formi in ne smejo pristopiti h »Confederation Generale du Travail« (glavna delovna zveza), ki je vrhom sindikalistična organizacija. To vladino stališče velja le za uradništvo, ne pa tudi za državne delavski personal.

— **Madžari pošiljajo na Slovaško pošiljalce in atentatorje.** Češki listi poročajo, da so prijeli v Lučenci nekega madžarskega visokošolskega, pri katerem so našli razne kompromitirajoče dokumente in steklenice, polne ciankalkije in drugih strupov. Pri zaslišanju je priznal, da je poslan na Slovaško imenom Tertilvidlo liga (integr. liga), katero vodi madžarski politik Nandor Urmanczy in ki deluje v temi zvezi z madžarskim vojnim ministrom. Odposelci te lige imajo nalogo, da poizgajajo važne objekte in železniške postaje po Slovaški in Sedmograški in vrhu tega imajo organizirati atentate na vodilne moše sovražnih držav. Madžarski visokošolec je priznal, da je hotel izvršiti nekaj atentatov na slovaške politike in uničiti nekatere vojaške objekte. Urmanczy mu je izročil pri obisku 4000 K. nagovljenja mu je bila po vsakem atentatu nagrada 30.000 K.

Češki listi pravijo, da je jasno, da Madžari delajo proti Čehoslovakom tako očitno sovražno, da je tu mogoče le en odgovor: bodimo pripravljeni na boj!

Iz naše kraljevine.

— **Skupščina narodnega ženskega saveza v Zagrebu.** Zagreb, 14. junija. 1. julija t. l. se vrši v Zagrebu skupščina narodnega ženskega saveza iz cele naše kraljevine, kjer se bo razpravljalo o ustanovitvi skupnega ženskega saveza za cel teritorij naše kraljevine.

— **Kongres adruže jugoslovenskih igralcev v Zagrebu** se vrši dne 6. 7. in 8. julija. Povod tega kongresa vzporedi 6. julija narodno pozorišče iz Beograda srbsko ljudsko igro s petjem »Koštanec«, ki jo je napisal Branko Stanković. Dne 7. julija nastopi slovensko Narodno gledališče iz Ljubljane, ki vzporedi Cankarjevo »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Dne 8. julija pride skupno predstavo Narodno pozorišče.

Rogaška Slatina.

Naše državno letovišče se je letos nenavadno zgodaj oživilo. Sijajna lanska sezona je raznesla slavo Rogaške Slatine tudi v one kraje naše Jugoslavije, kjer je bila doslej manj poznana. Zato so letos že v začetku maja dospeli prvi gostje od vseh strani Jugoslavije, med njimi je mnogo lanskih gostov, kar je dokaz, kako se Slatina priljublja vsakemu gostu, ki je kdaj prebival v nji. Dasi smo šele v začetku junija, je v kopališču vse živo. Parki so se razcveteli v letošnjem tplem maju in so zdaj v polnem cvetju. Deževje zadnjih dni je očistilo ozračje, sedaj je krasno vreme. Gostje prihajajo vsak dan: mnogi so prišli vsled nenormalno visokih cen z drugih letovišč, kajti Rogaška Slatina je tudi letos ohranila normalne cene in bo vsakemu mogoče, da se okrepča ob njenih zdravih vrelcih. To poudarjamo zato, ker so se o tem raznesle napačne vesti: posebno naši gostje od juga se počutijo zelo dobro, saj so cene razmerna mnogo nižje, nego pri njih doma. Za prihodnje mesece je že skoro vse oddano, zato naj se gost-

rišče iz Skoplja, Narodno kazališče iz Osjeka in Narodno pozorišče iz Novoga Sada. Vsako izmed teh gledališč vzporedi po eno enodejanko.

— **Trgovska visoka šola v Zagrebu.** Beograd, 14. junija. Na predlog ministra prosvete Svetozarja Pribičevića je včerajšnji ministrski svet sklenil, da se odcepi visoka trgovska šola od tehnične in na ta način osnuje samostojna trgovska visoka šola v Zagrebu. Ob tej priliki se je tudi izvršilo imenovanje profesorjev.

— **Z zagrebškega vseučilišča.** Znanstveni slavist dr. Murko je imenovan za profesorja na zagrebški univerzi. Istočasno so bili imenovani tudi razni profesorji na višji veterinarski šoli.

— **Kredit za jugoslovenske akademike ferijalne zveze.** Beograd, 14. junija. Včerajšnji ministrski svet je odobril od ministra prosvete predlagani kredit za jugoslovenske akademike ferijalne zveze, da se na ta način omogoči naši akademski mladini v počitnicah prepotovati našo domovino.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. junija 1920.

— **Regentov poset v Zagrebu in Ljubljani.** Kakor poročajo iz Beograda, bo spremljal njegovo Visočanstvo prestolonaslednika regenta Aleksandra na njegovem potovanju v Zagreb in po Hrvatskem minister za agrarno reformo dr. Henrik Krizman in minister za pošto in brzojavo dr. Drinković. Na potovanju po Sloveniji bosta spremljala regenta minister za socialno politiko dr. Kukovec in železniški minister dr. Korošec. Na celem potovanju bo spremljal regenta ministrski predsednik dr. Milenko Vesnić. 22. t. m. prispe regent v Zagreb, kjer ostane 4 dni. 27. pa posesti Ljubljano. Njegovo bivanje v Sloveniji je projektirano na 3 dni. Nato se vrne regent v Zagreb, kjer se bo mudil še nekaj časa.

— **Obletnica.** Danes je poteklo 17 let, odkar je velika narodna skupščina v Beogradu soglasno izvolila za srbskega kralja princa Petra Karadjorgjeviča.

— **Delegati vlade na vsesokolskem zletu v Pragi.** Ministrski svet je sklenil, da se udeležita kot zastopnika vlade vsesokolskega zleta v Pragi minister prosvete Svetozar Pribičević in minister trgovine dr. Ninčič.

— **Seton Watson v Beogradu.** V soboto zvečer je Seton Watson ostavil Zagreb in se z orijentekspremom odpeljal v Beograd.

— **V ministrstvo za socialno politiko je imenovan za načelnika II. razreda Milan Jaklič,** bivši poverjenik za socialno skrbstvo v Ljubljani.

— **Iz vojaške službe.** Za poveljnika ljubljanske polkovne okrožne komande je imenovan artiljerijski polkovnik Dušan Todorović, za poveljnika celjske polkovne okrožne komande polkovnik Borivoj Tošič in za poveljnika mariborske polkovne okrožne komande na polkovnik Ilija Miladinović.

— **Pri knjigovodstvu deželne vlade sta imenovana za računsko svetnika računski revidenti Josip Hočevar in Rudolf Tomšič.** računskemu revidentu Milanu Juvancu pa je bil podeljen naslov računskega svetnika.

— **Vesti o Radgoni.** ki smo jih zabeležili tudi mi, ne odgovarjajo, kakor smo se informirali na mero-dajnem mestu, povsem resnici. Dosedaj Radgone še nismo izpraznili in naše oblasti se nahajajo še vse na svojem mestu.

— **Ameriški Hrvati za Radića.** Med ameriški Hrvati je separatiistična struja najčista. Zato ima tudi

Radić med ameriški Hrvati mnogo pristašev. Ti so napravili za Radića in njegovo rodbino zbirko, ki je dosegla že svoto okrog 1 milijona kron. vsaj tako poročajo hrvatski listi. Od te svote so hrvatske banke, katerih imena pa hrvatski listi ne navajajo, izplačale znesek 300.000 K.

— **Čehoslovaški legionarji na povratku.** Včeraj, dne 14. t. m. je ob polu dveh popoldne dospel v Ljubljano velik transport, obstoječ iz generalnega štaba čehoslovaške armade v Sibiriji z generalom Syrovim na čelu. Na amerikanskem velikem parniku »President Grant« je v soboto dospelo iz Vladivostoka v Trst okoli 6000 čehoslovaških legionarjev polka št. 6 iz Hane. Ker so italijanski železničarji odklonili prevoz oborožene armade, so vožnjo nadaljevali samo generalni štab, general Syrov in bolniki s celokupnim trenom in vso prtljago. Ostalo moštvo — 4500 legionarjev — potuje peš preko Krasa. Na glavnem kolodvoru je bil kratak oficijelni sprejem. Zastopniki jugoslovenskih oblasti, dr. Logar za deželno vlado, mag. svetnik dr. M. Zarnik za mestno občino ter zastopniki vojaške oblasti — polkovnik Pollak za komando mesta — so pozdravili generala, ki se jim je kratko zahvalil. Ob 2. popoldne je transport nadaljeval svojo pot v domovino. S tem transportom je dospelo tudi osem jugoslovenskih dobrovoljcev, rodom iz Bosne in Srema.

— **Kakšne gerente postavila sedanja vlada.** Casopisje nasprotne stranke je v dno duše užaljeno, ako se očita, da ima SLS še kakršnekoli zveze s Susteršičevimi pristaši. Na vsako takšno očitjanje se priduša, da to ni res, da so vsa ta očitjanja samo zlobno natolcevanje. Koliko so vredna ta zatrdila, nam najbolje kaže postopanje Brejčeve vlade, ki na vsej črti favorizira najzagrizennejše Susteršičjance. Znano je, da je bila najmočnejša trdnjava Susteršičevih pristašev v Mostah. Na čelu Susteršičeve klike v Mostah sta bila bivši župan Joža Oražem in njegov zvesti opreda Karpe. Čim je prišla na krmljo Brejčeva vlada, je takoj odpuštila prejšnjega gerenta in imenovala za novega gerenta Karpeta, za gerentskega priselidnika pa zloglasnega Jožo Oražma in to vkljub temu, da ji je moralo biti znano, da se nahaja Oražem v kazenski preiskavi, ker se je našel primanjkljaj v občinski blagajni takrat, ko je županoval Oražem. Nikjer drugje na svetu bi ne mogel upravljati občine moč, ki je

obdolžen, da je nepošteno ali vsaj malomarno gospodaril z občinskimi imetjem, pri nas pa na očividno takšni očitki za oblasti niso merodajni, glavno je, da je bil mož Šusteršičijane, zato ga je treba držati za vsako ceno na površju in na krmilu, če tudi pri tem trpi ugled vlade in se povzroča škoda občini.

— **Na naslov deželne vlade!** Pišejo nam: Te dni smo imeli priložnost videti koroške otroke. Čudili smo se nadarjenosti te dece. Gotovo je, da ne bodo nikdar pozabili na belo Ljubljano. Toda pomisliti moramo, da je to komaj desetina vseh šolskih otrok s Koroškega. Vsi drugi niso mogli priti, ker je bilo treba vožnjo in druge reči plačati in tega niso zmogli stariši revnejših otrok. Jokali so ti vbogi revčki, ko so jim povedali učitelji, da ne bodo šli v Ljubljano. Govorili se še o drugih stvarih, pa o tem molčimo, ker nečemo javnih skandalov!

— **Dež. predsednik v Beogradu.** LDU. Predsednik deželne vlade dr. Brejc se je odpeljal nocoj v Beograd, da se dogovori glede sprejema Nj. Vis. prestolonaslednika regenta Aleksandra v Ljubljani.

— **Na Koroško!** Kakor je naše občinstvo že informirano iz člankov, ki jih je objavilo pred par dnevi naše časopisje, nam namerava Italija v slučaju, da izgubimo slov. Koroško, ugrabiti še najlepši kos Gorenjske: Bohinj in Bled. Bomo dopustili to? Nikdar! Zato pa na Koroško, da tem bolj živo prebudimo narodno zavest! Kraji ob Vrbskem jezeru so pripravljeni vendar stalnih gostov premalo. Pojasnila daje Tourist office — Borovlje.

— **Nemojte!** »Jugoslavija« je na našo mirno zavrnitev notice, s katero je alarimirala občinstvo, da groze mestni občini in »Samopomoči« velike izgube, odgovorila z osebno listi. To je stvar okusa. Pred vojno je bil tak gorjančarski ton v našem časopisju navaden, med vojno smo ga obsojali vsi in po vojni se ga izogiblje vsak dostojen naš list. »Jugoslavija« menda brez nje ne more izhajati, dasi ga baje g. A. Pesek sam najhuje obsoja. Povedali smo, da »Samopomoč« nikdar ni kupila 15 vagonov žita in da tudi moke ni imela nikoli tolike množine; dostavili smo, da je vsa zadnja zaloga skoro že prodana in da so vse razburilive vesti, ki so začele baš zaradi »Jugoslavije« notice krožiti po mestu, brez podlage. »Jugoslavija« zdaj priznava, da je že mogoče, da je »Samopomoč« zaloga že vsa pošla ter trdi, da »neka fatalna moka iz Banata k sreči ni prišla.« Vendar pa vztraja, da njenih trditvev nismo ovrgli. Bog ji pomagaj! Iz Banata ni »Samopomoč« sploh nobene moke pričakovala in ker nenaročena tudi ni prišla, ni bila nikomur fatalna ter je torej vsako razburjanje odveč. Kaj neki hoče »Jugoslavija«? — O pritožbah proti »Samopomoči« govori in trdi, da teh pritožb »kar dežuje«. Kam, kje? Saj je mogoče, da je med člani »Samopomoči« nekaj nezadovoljnih. Kdo naj ustreže dandanes popolnoma 3250 najrazličnejšim željam in okusom? Tudi glede »Jugoslavije« dežuje pritožb, ki jim založnik ne more ustreči. Glede »Samopomoči« pa se naj vse pritožbe sporočajo načelnstvu: je mogoče, se jim ustreže, toda »ad impossibile nemo tenetur«. Kar se tiče načelnika, naj se prepriča »Jugoslavija«, da ni nikak faktotum, ker obstoja načelnštvo iz šest soglasno izvoljenih (ne vrinjenih) članov. Specijalno načelnik se je izvolitev branil do zadnjega ter z največjim veseljem prepustil svoje mesto nemudoma vsakomur, ki ga zahtevajo člani. Saj menda »Jugoslavija« vendar nocoj reči, da je kdo pri tej zadrugi koristolovec? Za 20 do 30 kron »plače« na dan ne prevzame tega dela in odgovornosti niti zadnji postrežek! — Dakle, nemojte tako, gospodo! Smole doslej še nismo imeli. Naša skrb je, da se ji ognemo tudi v bodoče. — F. G.

— **Ne delajte krivice!** Začetkom maja smo sprejeli in v listu priobčili dopis iz Maribora, v katerem se je dolžilo g. profesorja Favaia, da je med svojimi dijaki delal komunistično propagando. Dopis smo priobčili v dobri veri, naknadno pa smo se prepričali, da so bila dotična očitanja krivična in da so izvirala najbrže iz osebne animoznosti, kar izrečno konstatiramo, ker nečemo delati nikomur krivice. Naše dopisnike prosimo, naj se izogibljejo vseh osebnosti in naj nam sporočajo samo stvari, ki v vsakem oziru odgovarjajo dejstvu.

— **Delo iščejo!** V uradu glavnega komisarja za organizacijo ruskih beguncev v Beogradu (ulica kralja Miloša) se nahaja posredovalnica za delo: Ponujajo se inženirji različnih specijalnih vrst, agronomi in osebe, ki imajo izdatno prakso v kmetijstvu, semenorju, živinorju, sadjarstvu, itd., profesorji, pedagogi, tehniki, pisarji, knjigovodje in osebe raznih drugih inteligentnih in polinteligentnih poklicev. Na razpolago so osebe, ki znajo angleški, francoski in nemški jezik, ki razumejo vzgajati deco, strežnice za bolnike, osebe, ki so večje gospodinjstva itd. Slovenci, ki se želijo poslužiti takih ponudb, prosimo, da se obrnejo k predstavniku glavnega komisarja gospodu Petru Sergejeviču Lopuhinu, Ljubljana, Jurčičev trg 3 (pisarna Ruskega krožka, od 3.—5. ure pop. vsak dan razun praznikov in nedelj).

— **Dolenjske Toplice za invalide.** Vojaška uprava je izročila svoje barake in vojašnico, ki jih je imela za zdravljenje bolnih vojakov, poverjeništvu za socialno skrbstvo, da jih uporabi za zdravljenje bolnih invalidov. Nujno potrebne poplave in priprave se izvrše tekom junija, s 1. julijem pričnemo z zdravljenjem invalidov v Dolenjskih Toplicah. Oni invalidi, ki se žele zdraviti v Dolenjskih Toplicah, naj pošljejo svoje prošnje najkasneje do 25. junija invalidskemu oddelku v poverjeništvu za socialno skrbstvo. Te prošnje morajo biti opremljene z izvidom o nadpregledu in zdravniškim spričevalom okrajnega ali okrožnega zdravnika, kjer se potrjuje, da je prosilec res sposoben zdravljenja v Dolenjskih Toplicah. Zdravljenje bo trajalo povprečno za vsakega invalida 3—6 tednov. Priporočamo, da je število mest omejeno in da je oprema skromna. Onim invalidom, ki so že letos vložili prošnje za sprejem v Dolenjske Toplice, ni treba prošnje ponoviti.

— **Sprejem golencev v nižjo šolo vojne akademije.** Letos se bo sprejelo v nižjo šolo vojne akademije več golencev. Prošnje za sprejem je vložiti najkasneje do 15. avgusta t. l. in jim je priložiti: rojstni list, šolsko spričevalo, dovoljenje staršev ali varuhov, zdravniško spričevalo, lastnoročno izjavo staršev ali varuhov, ki jo mora potrditi pristojna oblast, da ni v očetovi in materni rodbini škrofuloze, jetike, padavice ali duševnih bolezni. Prosilci morajo biti rojeni Srbi, Hrvati ali Slovenci, sposobni za vojaško službo, lepega vedenja, ne stari pod 16 in nad 24 let, dovršiti šest razredov srednje šole (vojaki pet razredov) z dobrim uspehom iz vseh predmetov, priti neposredno iz vojne ali iz šole in izjaviti v prošnji, da pristanejo na vse posledice, ki so predvidene v zakonu o ustroju akademije. Kdor je dovršil sedmi ali osmi razred srednje šole ali pa šestni razred z odliko, je oproščen skušnje, drugi jo morajo delati iz matematike, književnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev, obče zgodovine in zemljepisja in francoskega ali nemškega jezika. (Podroben program zahtevane tvarine za skušnje bo objavljen v Uradnem listu.)

— **V Ribnico!** Bliža se konec šolskega leta. Starši, ki hočete preživeti počitnice v lepi naravi na Koroškem, pridite v Ribnico ob Vrbskem jezeru. Tu dobite vse udobnosti. Stanovanja v krasnih vilah ob jezeru so jako ceno. Soba z dvema posteljami stane 20 kron dnevno, z eno posteljo 10 do 15 kron. Dobe se tudi družinska stanovanja s kuhinjo z vso opremo. Hrana stane v gostilni 20—30 kron dnevno za osebo. Na razpolago so udobna kopališča in lepi čolni. Za plavanje, kopanje in solne kopeli — dosti prilike. Krasna okolica ima prijetne izprehode po temnih smrekovih in borovih gozdovih. Bližnje gore nudijo turistom gorsko zabavo. Od 1. junija je avtomobilna zveza od postaje Vetrinjsko skozi Ribnico v Logovas. Priprave za plebsit so v polnem teku. Kljub nemški agitaciji, ki ima milijone mark na razpolago, napreduje naša stvar prav dobro. Pričakujemo moralne in materialne pomoči.

— **Zdravniška služba.** Razpisana je služba okrožnega zdravnika v Ribnici na Pohorju. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— **Izpit za steklarskega pomočnika** je z odliko napravila pred državno obrtno preizkuševalno komisijo ga. Angela Stancarjeva.

— **Zglaševanje strank.** Policijsko ravnanje razglasa, da se je v zadnjem času opazilo, da razne stranke, ne da bi imele dovoljenje mestnega magistrata, oddajajo tujcem sobe za prenočevanje za večkratno uporabo. Dotične stranke takih svojih prenočevalcev tudi ne zglašajo pri policiji, kakor je to zakonito predpisano. Vsi, ki se opozarja, da se bo vsak tak slučaj najstrožje kaznoval.

— **Članstvo naročnikom,** katerim smo razposlali čke za obnovo naročil, naznanjamo, da se bo in

mesec dopolniljanje lista ustavilo vsem, ki se ne odzovejo pravočasno, dne 23. junija. Prosimo torej, da ne bo neljubega prekinjenja.

— Na kresni večer dne 23. t. m. priredi Zensko telovadno društvo v Ljubljani v hotelu Tivoli koncert s plesom, na kar že danes opozarjamo cejenjo občinstvo.

Kultura.

— **Občni zbor Slovenske Matice,** se je vršil v nedeljo dne 13. t. m. ob 11. uri dopoldne. Župan dr. Ivan Tavčar je otvoril zborovanje, v kratkem očrtal delo društva od zadnjega rednega občnega zbora ter povdarjal težkoto, ki so se pojavile med vojno, ko je bilo društvo razpuščeno in ko je moralo pozneje misliti na to, da paralizira posledice teh izgub. Kljub temu, da se je veliko grešilo na račun vojnega posojila, društvo kljub temu ni imelo posebne izgube, tako da je društvo danes tako situirano kakor pred vojno. Vsekakor pa so današnja sredstva v primeri s sedanjo draginjo nezadostna in so se marsikateri visoleteče misli in ideje morale skrajšati celo pod minimum. Izdajanje knjig je pri današnjih cenah skoraj onemogočeno, ker stane izdajanje posamezne knjige več, kakor znaša cela glavica društva samega. Tudi ideja o ustanovitvi kake slovenske akademije, se je morala opustiti. Sledilo je poročilo tajnika, ki ga je podal prof. dr. Šleibinger. Društvo je štelo 40 odbornikov in je med tem časom umrl g. Valentin Žun, prostovoljno pa je odstopil predsednik prof. dr. Ilesič. Na to je bil izvoljen za društvenega predsednika župan dr. Ivan Tavčar. — Blagajnikovo poročilo g. Svetlička izkazuje za leto 1918 2054 K računskega prebitka in 237.064 K čistega premoženja. V letu 1919 pa 3700 K prebitka in 322.000 K čistega premoženja. Na predlog preglednikov računov se podeli odobru absolutorij s posebno zahvalo g. blagajniku. Sledila je točka spremembe pravil. Pravila so se v glavnem spreminjala samo v treh točkah in sicer glede razširjenja delokroga, da sme Slovenska matica, izdajati tudi izredne publikacije ter si obenem zagotoviti književno založbo in eventualno tudi tiskarno in knjigoveznic; nadalje, da se voli mesto 40 odbornikov samo 20, od katerih mora biti 16 književnikov. Poleg tega se odpravi volitve po poverilici in imajo glasovalno pravico samo navzoči člani. G. prof. Šleibinger predlaga sprememba pravila ter se leta po malenkostnih spremembah sprejmejo. Ker se pri slučajnostih nihče ni javil k besedi, je g. župan zaključil redni občni zbor.

Sokolstvo.

— **Bratje Sokoli,** ki se zanimajo za ustanovitev župnega združenja odseka Župe Sokola Ljubljana I., se vabijo na sestanek v sredo 16. t. m. ob pol 17. uri v restavracijo Štrukelj, Kolodvorska ulica. Nazdar!

— **Kredit za vsesokolski zlet v Pragi.** Beograd, 14. junija. Vlada je dovolila Sokolskemu savezu SHS podporo v znesku 10.000 dinarjev.

— **Trgovcem v vednost!** V zadnjem času so se dogodili slučaj, da so razne stranke zahtevale pri nakupovanju od trgovcev ugodnosti, češ da so člani sokolskih društev. Starešinstvo Sokolskega Saveza pozivlja vse trgovce, da zahtevajo od strank, ki se izdajajo za Sokole in pri tem zahtevajo razne olajšave, da se legitimirajo s sokolsko izkaznico.

Turistika in sport.

— **Za tretje vožnje dirke,** ki se vrši v nedeljo dne 20. junija na vojaškem vežbališču v Ljubljani, se urejuje tir popolnoma na novo. Odgovarjal bo v kratkem vsem zahtevam in potrebam. Prijavljeni konji se pridno vežbajo (trenirajo). Moralo pa bi se posvetiti več pozornosti in truda tudi trenirung konj - dirkačev, ki se udeležijo četrtne (galopne) dirke na dan 29. junija. Posebno se opozarja na potrebo, privaditi konje na skakanje čez navadne 60 do 90 cm visoke zapreke iz šibja. Konji, ki dobro in radi skačejo, imajo veliko večje izgleda na zmago kakor konji, katere mora jezdec voditi z muko in silo preko vsake zapreke. V tem oziru se vsak trud in predhodno delo obilo poplača.

— **Obirsko koča** (s najznamenitejšo jugoslov. višinsko meteorološko opazovalnico), ki je odprta celo leto, je letos tudi pod upravo SPD in je oskrbovana slično kot druge koče in Domovi SPD. (6 sob in skupno ležišče, prostorno za nad 50 ljudi komodno. Oskrbovalci Slovenec.) Najboljši pot na Veliki Obir ali Ostr 2142 m je iz Zelezne Kaplje čez Ivanje po širokih grebenih planjah s sloviti, dalekosežnim razgledom. Obir je znamenit tudi valed znamenite flore in redkih rudnin. — Najlepši povratek iz Obirja je sestop k Trtku pod Bajdo in preko slikovite, tiptne, koroške, narodnozvočne vasice Sele (dobri gostilni »Pri Maščuc« in »Gregorič« in Bajtiš v Borovlje 7 h.

Dražene vesti in prireditve.

— **Dražito jugoslovenskih novinarjev** vabi vse svoje člane k važnem razgovoru, ki so v sredo 16. t. m. v dopoldne ob 3 v uradnihih prostorih »Slov. Narod«. Poročevalci naj se pri nas pojavijo.

Najnovejša poročila.

SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

LDU. Beograd, 14. junija. Sejo je otvoril ob 10. podpredsednik dr. Ribar. Vloženih je bila cela vrsta interpelacij. Poslanec dr. Lončar je interpeliral ministra prosvete radi namčenja najmlajšega učitelja za ravnatelja ljudske šole v Radovljici, posl. dr. Puc o ureditvi jugoslovenske novinarske poročevalne službe posl. Paskižević zastopnika ministra za zunanje posle, kako je z vrnitvijo ladij kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, in zahteval, da nam Italija izroči one ladje, ki so prišle v italijansko posest šele po italijansko-angleškem sporazumu. Zastopnik ministra za zunanje posle dr. Ninčić je odgovoril, da je naša delegacija v Parizu že večkrat zahtevala, naj vrhovni svet posreduje, da se nam te ladje vrnejo, Italija pa je vedno odgovorila, da je to vprašanje v zvezi z drugimi političnimi vprašanji. Dokler se na primer ne reši vprašanje D' Annunzia in Reke, ne more preiti na reševanje tega vprašanja. Nato je interpeliral poslanec dr. Fran Novak ministra za promet glede snažnosti v železniških vozovih in opozarja na nevarnost, ki preti občinstvu vsled nesnažnosti. Minister za promet dr. Korošec izjavlja, da je že izdal naredbo, da se morajo vozovi pometati in čistiti. Isti poslanec je vprašal zastopnika ministra za zunanje stvari, kako je glede reparacijske komisije na Dunaju. Dosedaj je delovala samo likvidacijska komisija, za katero pa se naša vlada ni mnogo brigala in mi smo vsled tega izgubili milijone, ker nismo delali tako, kakor n. pr. Čehoslovaki in Poljaki. Poslanec dr. Novak je zahteval, naj se zadeva naše delegacije v tej komisiji končno veljavno uredi in popolnoma organizira. Dr. Ninčić je odgovoril, da je vlada dobro poučena o tem in da bo reparacijska komisija v kratkem pričela delovati ter obljubil, da bo vlada podvzela vse, da zaščiti interese naših državljanov. Nato je interpeliral posl. Smodej ministra za pošto in brzojav glede slabih telefonskih zvez Beograd - Zagreb na eni strani in Beograd - Ljubljana na drugi strani.

Večkrat se je že primerilo, da niti deželna vlada po cele dni ni mogla dobiti telefonske zveze z Beogradom. Vpraša g. ministra, kaj namerava ukreniti za vzpostavitev direktnih zvez Beograd-Ljubljana, Beograd-Zagreb in Beograd-Sarajevo. Minister za pošto in brzojav dr. Drinković je odgovoril, da vlada dosedaj ni razpolagala s potrebnim gradivom in izjavlja, da se ravno sedaj vrše pogajanja z Borskim rudnikom glede dobave potrebnega gradiva. Po raznih drugih interpelacijah je zbornica prešla na dnevni red.

Prvi je govoril posl. dr. Polič, ki se v začetku svojega govora zani boj. Po tem zakonu bi dobili orožje uvedeno splošne volilne pravice. To izraža demokratično-liberalni princip. Dr. Polič govori obširno o razvoju splošne volilne pravice. Glede ženske volilne pravice izjavlja, da bo tudi prišla na dnevni red. To vprašanje je treba prepustiti evoluciji. Dalje govori o volilni pravici onih državljanov, ki imajo opcijsko pravico in polemizira z nekaterimi izjavami dr. Palečka. Dr. Polič konča svoj govor z željo, da sprejme parlament volilni zakon. Nato je povzel besedo v imenu Jugoslovenskega kluba poslanec dr. Deželič, ki protestira proti temu, da se ni uvaževala želja jugoslovenskega kluba, da se predloži predstavnštvu v odbritev moderni volilni zakon. Protestira proti temu, da ženske niso dobile volilne pravice in navaja v dokaz učiteljico, ki je izključila nesposobnega učenca in nima volilne pravice, dočim ima dljak volilno pravico. Poslanec odgovarja dr. Palečku in Poliču in zahteva boljšo stilizacijo paragrafa, v katerem se govori o opcijski pravici. Dr. Deželič podrobno razpravlja o takozvanem kancelarparagrafu in izjavlja, da bi mogel izzvati v vsaj državi kulturni boj. Po tem zakonu bi dobili orožni pravico kontrolirati tudi v cerkvi. Poročevalec Nasta Petrovič opozarja poslance na to, da se v splošni debati ne pečajo s tem, kar spada v podrobno debato. V imenu demokratske zaednice govori dr. Živko Bertič, ki se v obširnem govoru peča s stališčem poedinih strank nasproti ustavi, posebno stališčem radikalne stranke, kar je povzročilo živahen odpor te stranke. Ko je dr. Bertič končal svoj govor, je prekinil podpredsednik sejo in naznanil, da se vrši nadaljevanje popoldne.

STAVKA POLJEDELSKIH DELAVCEV V ITALIJI.

Cremona, 13. junija. Stavka poljedelskih delavcev, ki traja že sed

en mesec, zavzema značaj nasilstva proti civilnim in vojaškim oblastim. V Annicco so napadli stavkujoči karabinjerje s kamenjem in palicami. V Luinano je okoli tisoč stavkujočih napadlo karabinjerje s kamenjem in vilami. Iz hiš so streljali na karabinjerje, ubili poveljnika, dva karabinjerja in štiri vojake. V Toresini je 2000 stavkujočih napadlo karabinjerje, od katerih so bili ubiti trije, več vojakov pa je težko in lahko ranjenih. Poslanec Miglioli, ki vodi stavko, je naznanil oblasti, da bodo stavkujoči napadli ponoči vojašnico karabinjerjev. V Toresini je prispe-la močna vojaška posadka.

Verona, 13. junija. Železničarji ostavljajo vlake, v katerih se vozijo karabinjerji in vojaki v pomoč ogroženim karabinjerjem v Furlaniji.

ITAL. ŽELEZNIČARJI PROTI EKSPEDICIJI V ALBANIJO.

Trst, 14. junija. Organizirani železničarji in pristaniški delavci v Italiji ne dovolijo prevoza italijanskih čet v Albanijo. Vojaška oblast mora zato pošiljati v Valono vojaštvo iz zasedenega ozemlja.

PAPEŽ IN SLOVANSKO BOGOSLUŽJE.

LDU. Praga, 14. junija. Papež je z dekretom povolil, da se pri petih mašah poje ponovitev evangelijske epistole v češkem jeziku. Poroke, pogrebi in krsti se smejo tudi vršiti v češkem jeziku. V samostanih in v božjepotnih cerkvah se sme vršiti služba božja v staroslovanskem jeziku. To pa samo na praznike: Sv. Cirila in Metoda, sv. Vavilava, sv. Prokopa, sv. Ljudmille in sv. Janeza Nepomuka.

Gospodarske vesti.

Borze. LDU Zagreb, 14. junija. Devize: Berlin 0—258, Italija 455—520, London 320—360, New York 0—89, Pariz 630—670, Praga 220—225, Švica 0—1700, Dunaj 57.5—58. Valute: Dolarji 80—82, avstrijske kron 56—57, rublji 150 do 155, napoleonevci 295—308, nemške marke 245—252, romunski lei 210—212, italijanske lire 450—520, bolgarski lei 0—180, turške lire 0—345, angleški funti 0—360, čehoslovaške krone 230—240, sovereign 0—335.

Borze. LDU. Curih, 14. junija. (ČTU). Borza. Devize: Berlin 13.75, Holandija 198.50, New York 551, London 21.68, Pariz 41.60, Milan 80.15, Bruselj 44, Kodanj 93, Stockholm 119, Kristijani 98, Madrid 91.40, Buenos Aires 235, Praga 12.40, Zagreb 6.50, Budimpešta 3.10, Varšava 3.05, Dunaj 3.85, avstrijske žigosane krone 4.

LDU. Dunaj, 14. junija. (ČTU). Devize: Amsterdam 5875, Berlin 415, Bukarešta 0, Curih 2790, Kristijani 2700, Kodanj 2400, Stockholm 3075, Valute: nemške marke 411, romunski lei 315, bolgarski lei 280, švicarski franki 2765, francoski franki 1175, italijanske lire 850, angleški funti 580, ameriški dolarji 140, carski rublji 220, Tečaj v prostem prometu: Zagreb 170 do 185, Budimpešta, plačila v pošto-hranilnišnih nakazilih 87—99, plačila v žigosanih kronah 87—99, madžarske žigosane krone 85—99, Praga 360 do 384, Varšava in Krakov v poljskih markah 87—99, čehoslovaške krone 5000aki 366—392, čehoslovaške krone manjši bankovci 363—392, novi dinarji 625—675.

Repertoar Narodnega gledališa v Ljubljani.

Drama:
Torek, 15. junija Veleja, Abonm. B.
Sreda, 16. junija Dvoboj, Abonment E.
Četrtek, 17. junija Veleja, Abonment C.
Petek, 18. junija zaprto.
Sobota, 19. junija Ljubosumnje, Abonm. B.

Opera:

Torek, 15. junija II Trovatore, Abonm. D.
Sreda, 16. junija Vesele žene Windsorske, Izv. abonm. Gostuje g. Nikola Zec, basist državne opere na Dunaju.
Četrtek, 17. junija Vesele žene Windsorske, Izv. abonm. Gostuje gosp. Nikola Zec, basist državne opere na Dunaju.
Petek, 18. junija II Trovatore, Abonm. B.
Sobota, 19. junija Jevgenij Onjegin, Abonm. E.
Nedelja, 20. junija Vesele žene Windsorske, Abonm. A.

Aprovizacija.

Češki sladkor za Ameriko. Amerika si je zagotovila češkega sladkorja 210.000 q, dobila je že 70.000 q, ostanek se odpelje v kratkem po Lubi v Hamburg. Meterski cent stane 46 dolarjev, po najnovjšem kursu dolarjev za 1976 čeških kron za 1 q, to je 1 kg za 19 čeških kron. Ker pesa ugodno uspeva, je pričakovati letos obilo sladkorja. Da bi ga dobili tudi v Jugoslavijo zadostno! Pri nas je neizmerno drag, ker ga dobivamo premalo.

Glavni urednik:
Risto Pustosmič.
Odgovorni urednik:
Risto Pustosmič.

Proda se

več dobro ohranjenih moških oblek blago še iz za predvoje. Vpraša se Sv. Petra nasip 40, I. nadstropje med 3. in 6. uro popoldne. 4331

Ljubljanska komerc. družba, na Bleiweisovi cesti 18, ponuja zidno in strešno opekano, apno, strešno lepenco, stakture, „Watproof“ (a la Ceresit), mizarski klej. 4325

Proda se njiva na Dolenjskem v obsegu 1 ha, 57 a, 80 m² pripravna za stavbni ali za lesni prostor. Leži tik ob državni cesti, oddaljena približno 2 miluti od kolodvora. Cena po dogovoru. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 4318

1500 K nagrade dobi, kdor mi prehitro more stanovanje (2—3 sobe in kuhinjo) z električno razsvetljavo. B. Fink, lažnirski referat Dravske divizije, Ljubljana. 4317

Prodajam 4 dobro ohranjena kolesa, z novo pnevmatiko, 20 kg volne, mesarske nože s 6 klinjama za sekanje mesa in 1000 m elektrone žice. Ign. Paternoster, št. Jakob ob Savi. 4328

Ženski čevlji, novi, št. 38, so na pr. 2. slovo pove uprava Slov. Naroda. 4326

Prodajo se 3 sodi iz trdega lesa, do prijetnim vinskim duhom, v skupni množini 4100 l. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 4314

Prodajalke in blaginjaričarke, izvežbani stroki, z daljšo prakso, išče trgovina A. Sinkovic, Soss nasl. Mestni trg. 4312

Angleško blago

za žakete, smoking obleke, hlače in perline priporoča

A. Rojina, Aleksandrova 3.

Kontoristinja

popolnoma vešča stenografije in strojepisja in drugih pisarniških del, se takoj sprejme v veletrgovini in razpošiljalnici **B. Sternoch, Celje.** 4311

Slovo in priporočilo.

Podpisana se slavnemu občinstvu za izkazano zaupanje najiskrenejše zahvaljuje ter prosi blagohotnega uvaževanja pri skoraj započetem novem podjetju.

Josipina Jarc,

Maribor, južni kolodvor.

Naznanjamo tužno vest, da je po kratki bolezni preminul dne 9. junija naš tovariš

Tone Mihevc

abs. vet. med.

V Brnu, dne 9. junija 1920.

Slov. dijaška zadruga. Akad. društvo „Jugoslavija“. Jugoslovansko akad. veter. društvo.

AVTOMOBIL

gotovo posve nov, 18/24 HP, fabrikat „MORS“ sa 4 cilindera, 6 sedala, zimskom linousinom i ljetnom karoserijom, koja je presvučena smejdom kožom, posve nove gume, električno i karbidno svjetlo, u svakom pogledu vrlo moderan, prodaje se uz povoljnu cjenу. — Samo ozbiljni kupci neka se izvole obratiti pod šifrom „AUTO“ na anončnu ekspediciju Rudolf Mosse, Zagreb, Ilica 21.

Prvovrstna jarka komad po K 120, plavči (Schwimmer) po 50 vin. nudi Em. Sepanc v Regata 3794

Več zidarjev sprejme Kranjska stavba družba v Ljubljani, Levstikova ulica 19. 4209

Vrtarja, izurjenega v sadjarstvu in zelenjadarstvu sprejme v stalno službo gospodarstvo graščine Impoka, pošta Radna na Dolenjskem. 4305

Pisarniška pomočnica s pisarniško in računsko prakso išče mesta tu ali na deželi. Ponudbe pod: „Pisarniška pomočnica 3910“ na upravnistvo Slov. Naroda. 3910

Prodajam pianino preigran, popolnoma nepokvarjen, črne barve, ameriškega sistema. Cenjene ponudbe pod „Pianino 4290“ na upravnistvo Slov. Naroda. 4290

Na prodaj Zeiss Trieder 6X, velika se Karlovska cesta 18, parter. 4279

Več starih oken in vrat je na prodaj. Ogledajo se lahko vsak dan od 2. do 3. popoldne pri Florjancu, Trnovska 29. 4038

Zamenja ali prodaj Nemški Avstrijci proti enakemu v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod „Posestvo“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 4309

Išče se žagar, neozženjen, dobro izurjen za takojšnji nastop. Ponudbe na Ivan Bohinc, parna žaga, Medvode. 4310

Ugarski pomočnik se proti dobremu plačilu takoj sprejme. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod „Ugar 4319“. 4319

Dvonedstropna hiša z vrtnikom, v sredini mesta, se zamenja z doplačo z majhno hišo ali vrtom. Hiša se pod ugodnimi pogoji eventualno tudi prodaj. — Naslov pri upravnistvu Slovenskega Naroda. 4320

Starinska garnitura (naslanjač in fotelji) se prodaj. Kje, se izve v uprav. Slov. Naroda. 4321

Več donalcev jedil z dobrimi sprejme za takoj v stalno službo. Pismene ponudbe pod „natakar 4322“ na uprav. Slov. Naroda. 4322

Pisarniška moč, začetnica večja strojepisja, išče službe. Ponudbe pod „Tako 4323“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4323

Kočijaža (400 K mesečno), kravarja oz. kravarico (300 K) s popolno oskrbo išče gospodarstvo Šrad. Javi naj se: Ljubljana, Rimska c. 7. l. vrata 8. 4324

Brošura**„Pod novim orlom“**

je izšla v ponatisu. — Dobi se v „Narodni knjigarni“ v Ljubljani, Prešernova ulica 7. — Cena s poštnino 15 K. Naročila se rešujejo le proti pošiljati zneska v naprej ali pa po povzetju.

Prodajam se 2 izložbeni okni in vrata z roletami in sipami, potem podel, stalaže za spec. trgovino in tehniko. Poizve se v kantini pivovarne Union na Celovški cesti v Ljubljani (Šiška). 4296

Išče se izurjen žagar za navadno žago za takojšen nastop službe na Dolenjskem. Ponudbe pod poštni predal številka 128, Ljubljana. 4253

Mehovano stanovanje dveh manjših sobe, najraje s hrano, išče miren par proti dobremu plačilu. Ponudbe pod: „Mirena par 4180“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4180

Absolvent trgovske šole, kateri je končal študije, dobi stalno mesto z dobro bodočnostjo pri zavarovalni družbi. Ravnotam se sprejme mlad fant za dostavljanje pisem. 4177

Trstje za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 480 pri večjih naročilih znaten popust Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4256

Gg. trgovcima i industrijalcima

javljam da sam v najlepši najživljaji ulici Sarajeva otvorio agenturnu i komisionalnu trgovinu na veliko te se preporočujem za vse trg. poslove kao i za zastupstva i posredovanja. Spolstovanjem **Miloš Pudaric**, Kralja Petra ulica Sarajevo. 4300

Lokali za trgovino in stanovanje v prometnem kraju se iščejo. Ponudbe se prosijo do 30. t. m. na upravnistvo Slovenskega Naroda pod: „Zlatorog 4271“

Tri vješta nadložača za Babcock-Wilcox kotlove i jednog vještog strojevođu za parostroj od 400 HP traži za nastup za odmah uz povoljne uvjete tvornica tanina u Sisku. — Pismene ponude uz prilog svjedodžba slati na Tvornica tanina Sisak, d. d. u Sisku. 4770

Nudim **vsakovrstne živline potrebščine** **Gjorgje Grujić** Beograd, Miletića ul. 15.

Konjak

Pri slabosti vsled starosti, težkočah v želodcu, pešanja moči, je

star vinski konjak

pravo življenje vzbujajoče sredstvo. Dve litrski steklenici pošlje z zabojem vred kot zaporno blago franco za naprej poslanih K 180/40, ter za porto in pristojbino (odbišvi povzete) 16/40 K skupaj za K 196/80

Bened Herli, veleposesnik, grad Golč pri Konjicah, Štajersko. 3946

Vino

pristno staro, belo in rdeče,

žganje

slivovko, rum in tropinovec, vse špicerijsko in kolonijalno blago:

fino jedilno olje, kis, sol, sveče, mlo, riž, kavo, cikorijsko, kisovo kisline, metle, kolomaz, vžigalice i. t. d.

prodaja

najceneje na debelo **M. Ranth, Kranj**

Kupujem suhe gobe, fižol, vse gozdne in poljske pridelke in dobro ohranjene zelene sode. 4199

Drva

Irda kupi vsake množine **Alojzij Plaustainer**, **St. Jurij ob juž. žel.**

Knjigovodkinja

popolnoma samostojna prva moč, se išče za takojšnji event. poznejši vstop. Slovenske in nemške ponudbe na Jeranach & Gerhold, Maribor. 4213

Prvovrstne stakturne**TRSE**

dobavlja takoj v vsaki množini dokler v zalogi najceneje tvrdka

Jos. Pub. Ljubljana, Gradaška ul. 22.

Kdor enkrat naroči, kupi večkrat ker se prepiča, da dobi najboljšo blago.

Kavo, čaj

Cokolado, Kakao, Bonbone, Kavi pridelak, Mandeljine, Rosine, Paradiznike, Riž, Silve, Dišave, Konjak, Rum, Sampanjec, Namizna vina, razpošilja po vsem kraljestvu.

Parni STROJ

(ali lokomobila) dobro ohranjen od 30 HP naprej, se takoj kupi. Ponudbe pod: „Parni stroj 4283“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4283

KOLONIJALNO, SPECIJSKO in PREKOMORSKO BLAGO NA VELIKO

pri veletrgovini

„FRUCTUS“

d. d. za promet zemeljskih proizvodov, kolonijalnega in drugega blaga, 616

IZIDOR SCHOLLER sin, ZAGREB, Vtarska ulica 21.

TELEFON: USTANOVLJA: BRZOJAVI: 106. 1882. „FRUCTUS“

ZARTEVAJTE CENIS!

Črno vino

dalmatinsko, 10 o/a, 11 o/a in 12 o/a močno; belo in črno dalmatinsko za steklenice ter izvrsten rizling letnik 1917 ima v zalogi po zmernih cenah tvrdka

Er. Novaković, veletrgovina vina in žganja, Ljubljana, (Kollzeij).

Papir za cigarete.

Abadie, Samum, Golub, Ottoman. Vsa kovrsne stročnice. Pečatni vosek in kopirni svinčniki na debelo.

„Uranus“ papirnica **Ljubljana, Mestni trg 11.**

Trapistovski sir

v hlebi po 1 1/2 kg.

Groverski sir v hlebi po 8—10 kg nudi na prodaj

Parna mlekarica Nova Gradiska (Slavonija).

Grand Hotel Central, Sarajevo

Spoštovanim gosp. popotnikom priporočam svoj prvovrstni Grand hotel »Central« z izvrstno restavracijo in kavarno z vsem mogućim komfortom. — Za ugodno razvedrilo moj »Amerikan«-bare s salonskim orkestrom. — Društvom in umetnikom dajem popust ter postrežem do skrajne mogućnosti.

Hotelnar Branko Trbojević.

Pozor! Gostilničarji in vinski trgovci. Pozor!

20vagonovvina

hrvatskega, dalmatinskega, banatskega in moslavačkoga. — Poizve se v hotelu Union, soba št. 34 od četrtka do sobote dopoldne od 9.—12. in od 3.—5. ure, druge dneve pri g. Ivan Kotelju, trgovcu v Ljubljani, Tržaška cesta št. 27.

Proda se

1200 m³ stoječega mešanega iglastega lesa.

ki se nahaja na prostoru Davida Egger v Bebej pri Rodišk nad Hodiškim jezerom na Koroskem. — Pismene ponudbe za ta les na panju je vložiti na upravo posestva Davida Egger ing. Mirko Šušteršič v Rožku, Korosko do 25. junija t. l. Natančna pojasnila daje imenovani upravitelj. 4308

Kubarski pomočnik

spreten, z dobrimi spricvali

se takoj sprejmeta

v restavraciji Grand Hotela „Union“ v Ljubljani.

Samostojni strojni mojster

se išče za vodstvo opekane in elektrane. Zanesljiva, izkušena in prvovrstna moč. Zahteva se popolna zmožnost za vodstvo izdelovanja vseh vrst opeke, ki se izdeluje na stroji, za nadzorstvo pri strojih zaposlenih delavcev, za izdelovanje drenažnih cevij plošč itd. Mora vedeti te stroje montirati ter popraviti. V elektrarni mora biti vešč vsakega elektrotehničnega dela: napeljava in oddaje elektr. gonilne in svetilne sile — za ulice in stanovanja — ter vseh poslov in popravil, ki so s tem v zvezi.

Obrat ima kot glavno gonilno silo motor po sistemu „Diesel“ za surovo olje 120 H. P. elektr. motor „Synchron“ (75 kilow.) 100 H. P.

Želi se mlajšo, ne čez 40 let staro moč; samci imajo prednost. Služba je stalna. Stanovanje, kurjava in svečava prosta, mesečna plača po dogovoru.

Nastop službe najpozneje 1. julija 1920.

Ponudbe z prepisi spricval in navedbo referenc na naslov: Črešnjavska opekarna in elektrarna, pošta Gorjia Radgona. 4247

Bez konkurencije!

JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA PAPIRA

TELEF. BR. 6-38 GUSTAV SELIGMANN TELEF. BR. 6-38

Brzjaviti: „Jip“ Nikoličeva 3. ZAGREB Nikoličeva ul. 3.

Ne cenijo dobave in bogate shodišče: raznih vrst papirja kakor: tiskovnega, pisalnega, knjižničnega, dokumentnega, konceptnega beloga itd. papirnatih prtič, papirja za poslo (stelaže) trgovskih in kanc. omotov, map, kaset in ostalega v to stroko spadajočega blaga.

Bez konkurencije!

JUGOSLAVENSKA INDUSTRIJA PAPIRA

TELEF. BR. 6-38 GUSTAV SELIGMANN TELEF. BR. 6-38

Brzjaviti: „Jip“ Nikoličeva 3. ZAGREB Nikoličeva ul. 3.

Ne cenijo dobave in bogate shodišče: raznih vrst papirja kakor: tiskovnega, pisalnega, knjižničnega, dokumentnega, konceptnega beloga itd. papirnatih prtič, papirja za poslo (stelaže) trgovskih in kanc. omotov, map, kaset in ostalega v to stroko spadajočega blaga.

Nudimo takoj, dobavno postavno Novi Sad (Neusatz, — Ujvidek) vagon boraksa krist., 1/2 vagona kromovega galuna, 2 vagona modre galice 99 %, vagon kolomaza la tekočega.

To blago se prodaja tudi v manjših količinah. Vprašanje na:

Nikolaus Freystadt

direktor kemičnega indust. in trgovske d. d. „Orient“ Wien I., Fleischmarkt 1. sodaj: Novisad, hotel Elizabeta. Prvovrstni najbolje uvedeni agenti se iščejo. 4246

„BALKAN“

Trgovska špeditijska in komisijska delniška družba. — Brzjavni naslov: „Balkansped“.

LJUBLJANA, MARIBOR, ZAGREB, BELGRAD, TRST, WIEN.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zacinjanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patentiranimi vozovi na vse strani. Skladišče spojeno s tirom južne železnice. — L. Ljubljanske javno skladišče.

Spedicija-Import-Eksport-Komisija.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.